

Κωνσταντίνος Χατζησάββας: «Είναι Μια Υπέροχη Ποίηση Μέσα Μου Αυτό Το Έργο.»

 lavart.gr/konstantinos-chatzisavvas-einai-mia-yperochi-poiisi-mesa-mou-afto-to-ergo

13 Δεκεμβρίου 2018

 Μελίνα Καριώρη 13/12/2018 [Θέατρο Συνεντεύξεις](#)

Με αφορμή την παράσταση Περιμένοντας τον Γκοντό, που πρωταγωνιστεί για δεύτερη χρονιά, ο Κωνσταντίνος Χατζησάββας δίνει στη Lavart την προσωπική του άποψη για το έργο, τον Μπέκετ, το θέατρο και το κοινό.

Μελίνα Καριώρη (Lavart) – Κύριε Χατζησάββα, για δεύτερη χρονιά σας συναντάμε στο *Περιμένοντας τον Γκοντό*. Πρόκειται για το πιο γνωστό έργο του Μπέκετ στο ευρύ κοινό. Ποιος είναι ο λόγος που το συγκεκριμένο έργο επιλέγεται τόσο συχνά να παρουσιαστεί σκηνικά κατά την προσωπική σας άποψη;

Κωνσταντίνος Χατζησάββας – Κατά την άποψή μου, νομίζω ότι δεν παρουσιάζεται και τόσο συχνά. Συγκεκριμένα στο ΚΘΒΕ είχε μια εικοσαετία να παιχτεί, βέβαια στις σκηνές της Αθήνας ανεβαίνει πιο συχνά. Και στις ερασιτεχνικές ομάδες το ίδιο, πράγμα που βρίσκω και παράτολμο, γιατί νεότερος εγώ δεν ήμουν έτοιμος να καταλάβω ένα τέτοιο κείμενο, αλλά αυτό είναι καθαρά προσωπικό. Αν συχνά πολλοί θίασοι αποφασίζουν να ανεβάσουν αυτό το έργο, νομίζω ότι έχει να κάνει με το ότι έχει γράψει στην κοινή συνείδηση – και δικαίως νομίζω – ως το σημαντικότερο ίσως του σύγχρονου θεάτρου. Μετά από τόση ανάλυση που είχαμε κάνει στις πρόβες, μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι μιλάει για τα πάντα μέσω του ιδιαίτερου χιούμορ του Μπέκετ. Μερικές φορές μέσω αμπελοφιλοσοφιών των χαρακτήρων και μέσα από ένα κείμενο που φαινομενικά δεν λέει τίποτα, αλλά λέει τα πάντα. Ένα υπαρξιακό κείμενο που μιλάει για την ανθρώπινη αγωνία του ζην.

Μελίνα Καριώρη (Lavart) – Όπως είπατε το έργο πραγματεύεται την υπαρξιακή αγωνία και τις ανεκπλήρωτες υποσχέσεις. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η θέση του ρόλου που υποδύεστε – του Εστραγκόν – μέσα σ' αυτό το πλαίσιο που θέτει ο Μπέκετ;

Κωνσταντίνος Χατζησάββας – Θα μπορούσε να είναι ένας ο χαρακτήρας. Θα ήταν όμως πολύ πιο σκοτεινό και... ίσως αβάσταχτο το έργο. Είναι δύο οι χαρακτήρες που λειτουργούν σαν ένα ή σαν η άλλη όψη του ίδιου νομίσματος. Ο Βλαδίμηρος είναι κατά τη γνώμη μου μια λίγο πιο αισιόδοξη οπτική, ενώ ο Εστραγκόν που υποδύομαι εγώ είναι λίγο πιο απαισιόδοξος, λίγο πιο παραιτημένος και αφήνεται «στα χέρια» του φίλου του για να μην καταρρεύσει. Επιβεβαιώνει αυτό που λέω το ότι στις στιγμές που ο Βλαδίμηρος χάνει το κουράγιο του, εγώ (ως Εστραγκόν) σχεδόν πανικοβάλλομαι και αναλαμβάνω ενστικτωδώς να τον ανεβάσω.

Μελίνα Καριώρη (Lavart) – Πρωταρχικό συστατικό στα έργα του είναι το μεταθεατρικό στοιχείο. Πως ορίζετε εσείς τον όρο “μεταθεατρικό”, μέσω του συγκεκριμένου έργου;

Κωνσταντίνος Χατζησάββας – Με βάζετε τώρα σε δικά σας νερά, αφού είστε θεατρολόγος. Εγώ αντιλαμβάνομαι το έργο του Μπέκετ γενικότερα, αλλά και το συγκεκριμένο, σαν μια πρωτοπορία σε σχέση με το αντιθέατρο... Διέλυσε κάποιους μέχρι τότε κοινώς αποδεκτούς θεατρικούς κανόνες ο Μπέκετ, γι' αυτό και δεν είναι πολύ ακριβές να λέμε ότι είναι θέατρο του παραλόγου. Είναι θέατρο του παραλόγου αλλά δεν μένει μόνο εκεί το συγκεκριμένο έργο. Πάντως για το μεταθέατρο, πιο συμπυκνωμένα, θα έλεγα ότι... δεν αρκούσαν στον συγγραφέα οι κοινώς αποδεκτοί θεατρικοί κανόνες για την εμβάθυνση που ήθελε να κάνει στα πράγματα και θαρραλέα πήγε την τέχνη ένα σημαντικό βήμα παραπέρα.

Μελίνα Καριώρη (Lavart) – Οι ήρωες είναι γερασμένοι, σε φθίνουσα πορεία, φέρουν το βάρος του σώματος, της γλώσσας, του χρόνου... Πόσο εύκολο είναι να προσεγγίσει κανείς έναν τέτοιο ρόλο, να τον κατακτήσει και να τον παρουσιάσει χωρίς να φθαρεί ψυχικά και σωματικά;

Κωνσταντίνος Χατζησάββας – Ψυχική φθορά νομίζω μας προκαλεί η ζωή και όχι το θέατρο. Το θέατρο είναι η ανακούφιση στην ψυχική φθορά της ζωής, τουλάχιστον όπως το αντιλαμβάνομαι εγώ. Επομένως ένας ρόλος όσο δύσκολος – ή σε άλλες περιπτώσεις βίαιος, σκοτεινός – κι αν είναι δεν μου δημιουργεί κάτι που δεν μπορώ να το κουβαλήσω σπίτι μου. Ως επαγγελματίας ποτέ δεν μου 'χει τύχει. Επίσης το συγκεκριμένο έργο είναι ένα παιχνίδι. Έρχονται θεατές στα καμαρίνια και μας ρωτάνε πως το αντέχουμε αυτό και εμείς γελάμε γιατί περνάμε πολύ καλά επί σκηνής... παίζουμε πραγματικά. Κάνουμε πλάκα ως Εστραγκόν και Βλαδίμηρος. Είμαστε δύο κλοσάρ κλόουν. Οπότε ψυχική φθορά δεν έχω. Είθισται οι δύο χαρακτήρες να παίζονται από ηθοποιούς κάποιας μεγαλύτερης ηλικίας από την δική μου. Γρήγορα κατάλαβα – και υπό τη σωστή καθοδήγηση του σκηνοθέτη (Γιάννη Αναστασάκη) – ότι δεν έπρεπε να σκεφτώ και να φτιάξω έναν χαρακτήρα ηλικιακά μεγαλύτερο από μένα, αλλά συνειδητοποιώντας και εμβαθύνοντας στο κείμενο, αρκεί το βάρος της γνώσης του κειμένου και της αίσθησης που κουβαλάω ως Εστραγκόν για να φέρει αυτό το φαινομενικό σωματικό βάρος, που παραπέμπει και σε μεγαλύτερη ηλικία. Επομένως είμαστε περίπου δύο ώρες πάνω στη σκηνή, αλλά όσο κι αν είναι κούραση, είναι γλυκιά.

Μελίνα Καριώρη (Lavart) – Ο Μπέκετ ήθελε έναν καλλιτέχνη που θα μπορούσε να εκφέρει ελεύθερα και ακέραια τις δικές του εμπειρίες, χωρίς να τον ενδιαφέρει το γούστο του κοινού. Πόσο εύκολο πιστεύετε πως είναι να επιτευχθεί αυτό στη σημερινή εποχή; Μήπως πλέον η γνώμη του κοινού κατέχει δεσπόζουσα θέση στις θεατρικές και θεατρολογικές επιλογές;

Κωνσταντίνος Χατζησάββας – Πολύ ωραία ερώτηση αυτή. Είναι μεγάλη συζήτηση... Γενικότερα αυτό πιστεύω ότι είναι ένα πρόβλημα κοινωνικό, τουλάχιστον στη χώρα μας. Είναι πολύ εύκολη παγίδα να λαϊκίζεις και στις επιλογές σου και στο πώς τις παρουσιάζεις και είναι εύκολη παγίδα να επιλέγεις κατά την κρίση σου εύκολες οδούς. Δεν νομίζω ότι το κάναμε αυτό εν προκειμένω. Ένα πράγμα που πιστώνω στον σκηνοθέτη, τον Αναστασάκη, είναι ότι γι' αυτό πέτυχε η παράσταση – και εμπορικά εννοώ – διότι το έργο το ανέβασε στη διάσταση που πραγματικά έχει από τον συγγραφέα, ως λαϊκό θέατρο. Δηλαδή η βαθιά του φιλοσοφία είναι εκεί, όπως είπα στην αρχή, μέσα σε μια φαινομενικά ρηχή κατάσταση

μεταξύ των χαρακτήρων, σαν να μην καταλαβαίνουν και πολλά και λένε πολλές φορές και μπουρδες που δεν είναι όμως μπουρδες. Αυτό το αναφέρω επειδή πολλές φορές έχουν αποτύχει ανεβάσματα του *Περιμένοντας τον Γκοντό* από πολύ καλούς σκηνοθέτες και με δυνατό καστ, επειδή έπεσαν στην παγίδα να βρουν έναν άλλο κώδικα θεατρικό, να το πω πιο λαϊκά, πιο κουλτουριάρικο. Ενώ είναι λαϊκό θέατρο και πρέπει να παιχτεί όπως είναι. Έτσι νομίζω και έτσι αποδείχθηκε και σ' εμάς.

Η ευκολία που μπορεί να νομίζουμε ότι θέλει το κοινό είναι σαν την κότα με το αυγό. Υποτιμούμε πολλές φορές το κοινό. Δηλαδή το ότι το κοινό γεμίζει θέατρα με λαϊκίστικα έργα και επιθεωρήσεις, δεν σημαίνει ότι αν το εκπαιδεύσεις το κοινό θεατρικά θα πει όχι σε αυτό. Δεν σας κρύβω ότι όταν μου έγινε η πρόταση φοβόμουν ότι δεν θα 'χουμε κόσμο. Γιατί παίζουμε και στο Βασιλικό Θέατρο, που χωράει 650-700 άτομα. Φοβόμουν ότι στα τόσα άτομα, ένας Μπέκετ, ένας Γκοντό – που μάλιστα δεν παίζει κάποιος τηλεοπτικός ηθοποιός – ότι θα παίζουμε με 50 άτομα και θα φαίνεται άδειο το θέατρο. Δεν έγινε έτσι και μου έκανε πολύ θετική εντύπωση για το κοινό της Θεσσαλονίκης που αν και Θεσσαλονικιός το έχω ως αρκετά συντηρητικό κοινό, κι όμως και έρχεται και ανταποκρίνεται πολύ θετικά ο κόσμος στην πλειοψηφία του σε σχέση μ' αυτό που βλέπει. Άρα έχω και μια ελπίδα ότι το εύπεπτο, που θεωρούμε λόγω τηλεόρασης τα τελευταία 25-30 χρόνια ότι αποζητά το κοινό, δεν είναι και ο μόνος δρόμος.

Μελίνα Καριώρη (Lavart) – Σύμφωνα με τον Μπέκετ, «ο λόγος δεν μπορεί να περιγράψει τι νιώθουμε αλλά δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα άλλο πέρα απ' το να μιλάμε». Ξεχωρίζετε κάποια λόγια του έργου είτε από τον χαρακτήρα που υποδύεστε είτε από κάποιον άλλο που θα θέλατε να μοιραστείτε με τους αναγνώστες;

Κωνσταντίνος Χατζησάββας – Αυτή η φράση είναι ο Γκοντό. Οπότε πραγματικά η κάθε στιχομυθία και η κάθε ατάκα είναι μαγική. Έχω κάποιες αγαπημένες.. Όμως δεν ξέρω αν έτσι ξεκρέμαστες θα πουν κάτι σε κάποιον που θα τις διαβάσει, αλλά το πρώτο πράγμα που μου έρχεται στο μυαλό όταν με ρωτάτε αυτό το πράγμα είναι η εξής στιχομυθία:

Εστραγκόν: Κατά τη γνώμη μου εχθές ήμασταν πάλι εδώ.

Βλαδίμηρος: Αναγνωρίζεις το τοπίο;

Εστραγκόν: Όχι

Βλαδίμηρος: Τότε;

Εστραγκόν: Τι σημασία έχει;

...Αυτό το «τι σημασία έχει» είναι για μένα όλο το έργο. Και το μαγικό στο έργο αυτό είναι ότι δεν μένουμε εκεί, πάμε παρακάτω.

Μελίνα Καριώρη (Lavart) – Έχετε αναφέρει πως το ενδιαφέρον σας κλίνει πιο πολύ στη θεατρική κατεύθυνση. Ποια χαρακτηριστικά της ξεχωρίζετε που σας γοητεύουν τόσο ως ηθοποιό αλλά και ως θεατή;

Κωνσταντίνος Χατζησάββας – Αν ζούσα και δούλευα σε κάποια άλλη χώρα με σπουδαία

κινηματογραφική παιδεία – που δεν έχω ως απόφοιτος ελληνικής δραματικής σχολής, πράγμα που βρίσκω ως έλλειμμα των ελληνικών δραματικών σχολών – τότε ίσως να είχα κάνει άλλες επιλογές. Όσον αφορά την τηλεόραση – ενώ την έχω κάνει στα πρώτα χρόνια της πορείας μου που ζούσα στην Αθήνα και έπρεπε και να επιβιώσω – η αλήθεια είναι ότι δεν με ικανοποιεί καλλιτεχνικά με τον τρόπο που γίνεται. Διότι εκεί κι αν έχουμε έλλειμμα. Δηλαδή μια φορά στα δέκα χρόνια γίνεται κάτι που θα μπορούσα να παρακολουθήσω, άρα και να συμμετάσχω με χαρά. Το θέατρο από την άλλη δεν είναι έτσι. Υπάρχει και η φύρα, υπάρχουν και πολλές καλές δουλειές που γίνονται όλα αυτά τα χρόνια. Από κει και πέρα το θέατρο έτσι κι αλλιώς είναι ο λόγος που έγινα ηθοποιός. Πολύ μικρός είχα πάει σε μια παράσταση και μάλιστα ερασιτεχνική.. σχολική και ήταν η πρώτη φορά που πήγα σε θέατρο. Έβλεπα αυτό που γινόταν επί σκηνής και θυμάμαι πολύ καθαρά ότι εγώ ήθελα να είμαι από εκείνη την πλευρά. Επομένως σε ένα πολύ άγουρο στάδιο μου κατάλαβα ότι είμαι για εκεί.. εκ των υστέρων βέβαια με συνειδητότητα.

Μελίνα Καριώρη (Lavart) – Φαίνεται πως αγαπάτε πολύ το θέατρο. Τι θεωρείτε πως έχει ανάγκη σ' αυτή του τη φάση;

Κωνσταντίνος Χατζησάββας – Να μην ξιπαζόμαστε οι άνθρωποι του θεάτρου, σκηνοθέτες και ηθοποιοί – και πολλοί άλλοι συντελεστές υπάρχουν – αλλά μιλώ γι' αυτό το δίπολο. Να ξέρουμε την κοινωνική, πολιτική και αισθητική αξία αυτής της τέχνης και την ίδια ώρα να μην το παίρνουμε σαν κάτι παραπάνω από αυτό που είναι, ή τουλάχιστον τους εαυτούς μας να μην παίρνουμε σαν κάτι παραπάνω από αυτό που είμαστε. Το πρώτο που μου έρχεται με ειλικρίνεια είναι αυτό.

Μελίνα Καριώρη (Lavart) – Έχοντας διδάξει στο παρελθόν υποκριτική, θα θέλατε να δώσετε μια συμβουλή σε όσους θέλουν να ασχοληθούν με αυτό το αντικείμενο;

Κωνσταντίνος Χατζησάββας – Τις δύσκολες περιόδους που πέρασα εγώ τις θυμάμαι και δεν τις ξεχνώ. Δύσκολες οικονομικά, ψυχολογικά.. πάντα σε συνάρτηση με τη δουλειά. Εκείνες τις στιγμές ένα πράγμα σε κρατάει στον πυρήνα σου. Η πίστη. Είναι δύσβατος κατά κανόνα ο δρόμος ενός ηθοποιού, πόσο μάλλον ενός έντιμου ηθοποιού. Αν αγαπούν, λοιπόν, αυτό που κάνουν να μην χάσουν την πίστη τους.

Υπάρχει ένα βιβλίο, το “Γράμματα σ' ένα νέο ποιητή” του Rainer Maria Rilke. Ο νεαρός στην αλληλογραφία τους θέτει το ερώτημα για το αν αξίζει να γίνει συγγραφέας. Περιφραστικά σας μεταφέρω με δικά μου λόγια την απάντηση... *Κάνεις την ερώτηση στον εαυτό σου, αν μπορείς να ζήσεις χωρίς αυτό. Αν μπορείς, τότε μην γίνεις συγγραφέας, ή εν προκειμένω μην γίνεις ηθοποιός. Εγώ ήξερα ότι θα καταλάβαινα – τις στιγμές που είχα διλήμματα και δείλιασα και είπα ότι πρέπει να το αφήσω γιατί πρέπει να ζήσω κι όλας – ότι θα δυστυχούσα αν δεν το έκανα. Οπότε ας ακούσουν την καρδιά τους.*

Συνέντευξη: Μελίνα Καριώρη (Lavart)